ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΦΡΕΙΔ. ΜΠΟΥΤΕ

Η ΑΝΤΑΡΤΙΣ

Ο ΠΩΣ κάθε φορά, ἐπὶ ὀχτὼ χρόνια τώρα, ὁ κ. Ραντουέν, ὅλη σχεδὸν τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, χωρὶς νὰ χάση διόλου τὴν ψυχραιμία του, χωρὶς τὴν παραμικρότερη χειρονομία, κατόρθωνε νὰ φαρμακώνη μὲ τὰ πικρὰ λόγια του τὴ γυναίκα του.

Ἐκείνη, μιὰ κομψή, πολὺ χαριτωμένη μελαχροινή, κρατοῦσε ὅπως πάντα, μιὰ παθητικὴ στάσι ὑποταγῆς. Τὰ νεῦρα της δὲν τῆς ἐπέτρεπαν νὰ συζητῆ μ' αὐτὸν τὸν φλεγματικὸ ἄνθρωπο, ποὺ εἶχε πάντα δίκηο. Δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ τὰ βγάλη πέρα μαζύ του, ἔχανε τὰ λόγια της, φώναζε, ἀρρωστοῦσε... Γι' αὐτὸ προτιμοῦσε νὰ σωπαίνη. Δὲν ἤξερε γιὰ ποιὰν αἰτία ὁ ἄνδρας της ἤτανε διαρκῶς δυσαρεστημένος ἐναντίον της, μὲ τὰ χρόνια ὅμως κατάλαβε πὼς δὲν χρειαζότανε ἀφορμὴ γιὰ νὰ τὰ βάζη μαζύ της.

Στὸν καφέ, ὁ κ. Ραντουὲν ἡσύχασε κάπως. Ἐπρόκειτο τὸ ἴδιο θράδυ νὰ φύγη γιὰ ὑποθέσεις του γιὰ τὸ Μπορντώ. Ὅπως κάθε τριμηνία, θὰ ἔμεν' ἐκεῖ μιὰ ἑβδομάδα, κι' ἔδωσε, ψυχρός, ξερὸς καὶ σύντομος, διάφορες ὁδηγίες στὴν γυναίκα του. Πῆρε κατόπιν τὴν βαλίτσα του κι' ἔφυγε.

Μόλις ἔμεινε μόνη ἡ κυρία Ραντουέν, ἀναστέναξε μὲ ἀνακούφισι. Ξαπλώθηκε σὲ μιὰ πολυθρόνα, κοντὰ στὴ φωτιά, μὲ τὸ εὐγάριστο συναίσθημα τῆς ἀνεξαρτησίας, ἔστω καὶ γιὰ λίγες μέρες, κι' ἄναψε χαρούμενη ἕνα σιγάρο, πρᾶγμα ποὺ τῆς τὸ ἀπαγόρευε, μαζὺ μὲ πολλὰ ἄλλα, ὁ ἄνδρας της.

Πέρασαν μερικὰ λεπτὰ ὅταν ἡ καμαριέρα τῆς ἀνήγγειλε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ κ. Βαντέτ.

Ὁ κομψὸς καὶ ἀρκετὰ νέος ἀκόμη ἐπισκέπτης, μπῆκε σὲ λίγο στὸ σαλόνι κι' ἔτρεξε νὰ φιλήση τὸ χέρι τῆς κυρίας Ραντουέν.

—Τί μοῦ λέει ἡ καμαριέρα; εἶπε. Ἔφυγε κιόλας ὁ κ. Ραντουέν; Κι' ἐγὼ νόμιζα πὼς ἐπρόκειτο νὰ φύγη σῦριο βράδυ...

—Μὴ λέτε ψέμματα! τοῦ ἀπάντησε κάπως εἰρονικὰ ἡ κ. Ραντουέν. Ξέρατε πολὺ καλὰ πὼς θἄφευγε σήμερα, σᾶς τὸ εἶπε προχτὲς ὁ ἴδιος... Εἶμαι μάλιστα βεβαία ὅτι, πρὶν νὰ χτυπήσετε τὴν πόρτα, τὸν περιμένατε κάτω νὰ φύγη, γιὰ νὰ μὲ βρῆτε μόνη... Γελᾶτε, ἔ; Πάρτε, λοιπόν, ἕνα σιγαράκι καὶ καθῆστε.

Ὁ κ. Βαντὲτ δὲν δέχτηκε τὸ σιγάρο, κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ σκυθρωπός, φώναξε ξαφνικά:

—Ἀλμπέρτα!...

Ἐκείνη ἀνατρίχιασε. Ἤτανε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ εἶχε τὸ θάρρος νὰ τὴν φωνάξη μὲ τὸ μικρό της ὄνομα.

—Ἀλμπέρτα!... ἐξακολούθησε ὁ Βαντὲτ μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπ' τὴν συγκίνησι. Ναί! Ἔτσι εἶνε... ἤθελα νὰ σᾶς βρῶ μόνη... γιὰ νὰ σᾶς ξαναπῶ καὶ πάλι πὼς σᾶς ἀγαπῶ... πὼς σᾶς ἀγαπῶ σὰν τρελλός!... Ὠ! δὲν μπορεῖτε ἢ δὲν θέλετε νὰ μὲ καταλάβετε... Ἡ ἀδιαφορία σας μὲ σκοτώνει...

—Μά, ἀγαπητέ μου φίλε, σᾶς εἶπα τόσες φορὲς ὅτι δὲν ἐννοῶ ν' ἀπατήσω τὸν ἄνδρα μου.

—Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τὸν ἀγαπᾶτε!... Δὲν εἶνε δυνατὸν ν' ἀγαπᾶτε σεῖς αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς καταλάβη, ποὺ σᾶς ἔκανε τὴ ζωή σας ἀληθινὸ μαρτύριο. Τὸ ξέρω καλὰ. Αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο ποὺ πνίγει κάτω ἀπ' τὸν πάγο τῆς κακίας καὶ τῆς μοχθηρίας του τὴν νεότητα καὶ τὴν ὀμορφιά σας... Δὲν μπορεῖτε νὰ θυσιάσετε τὴν ἀληθινή, τὴν θερμὴ ἀγάπη μου γι' αὐτὸν τὸν τύραννο!...

Ἡ Ἀλμπέρτα ἔβλεπε πόσο καλὰ ἤξερε τὴ δυστυχισμένη της ζωὴ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. Ὡστόσο τὸν ἔβρισκε γελοῖο, καθὼς σερνότανε γονατιστὸς στὰ πόδια της, μὲ τὰ μάτια πεταγμένα ἔξω, ἀπ' τὴν δυνατὴ συγκίνησι. Τοῦ τὸ εἶπε λοιπόν, ὅσο μποροῦσε πιὸ γλυκά. Ἐκεῖνος, πληγωμένος στὸν ἐγωϊσμό του, σηκώθηκε ἀμέσως.

—Εἶστε σκληρὴ χωρὶς οἶκτο! Βλέπετε πὼς χάνομαι γιὰ σᾶς καὶ ὅμως ἐσεῖς μὲ κοροϊδεύετε!... Καὶ προτιμᾶτε ἀπὸ μένα αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ποὺ σᾶς βασανίζει, ποὺ ἔκανε τὴ ζωή σας κόλασι...

—Μὴν εἶστε τόσο ὑπερβολικός. Δὲν εἶνε βέβαια πάντα γελαστός, δὲν μπορῶ ἄμως νἄχω καὶ παράπονο μαζύ του, δὲν μοῦ λείπει τίποτε... Τὸν βρίσκω πολὺ ἐν τάξει...

—Ὄχι δά! Λυποῦμαι γιὰ τὴν τύφλωσί σας!

—Γιὰ τὴν τύφλωσί μου;...

Ἐκεῖνος δίστασε γιὰ μιὰ στιγμὴ μπροστὰ στὴν ἀνανδρεία ποὺ ἤτανε ἕτοιμος νὰ διαπράξη. Ἡ Ἀλμπέρτα ὅμως μὲ τὸ εἰρωνικό της χαμόγελο, τοῦ ἔδινε πολὺ στὰ νεῦρα κι' ἔπειτα αὐτὴ ἡ ἀποκάλυψις ἤτανε τὸ τελευταῖο του ἀτοῦ...

—Ναί, γιὰ τὴν τύφλωσί σας! Ὁ Ραντουέν, ὁ ἄνδρας σας, ποὺ πολεμάει γιὰ ὑπόδειγμα κάθε ἀρετῆς, ἔ, λοιπόν, μάθετέ το! Ἔχει ἕνα παιδὶ κρυμμένο σὲ κάποιο χωριό, στὴν ἐξοχή...

Ἡ Ἀλμπέρτα πετάχτηκε μονομιᾶς ὄρθια.

—Τί εἴπατε; Ὁ ἄνδρας μου ἔχει παιδί;

—Μάλιστα, ἔν' ἀγοράκι τεσσάρων ἐτῶν. Ἡ μητέρα του πέθανε κι' ἀπὸ τότε ὁ Ραντουὲν τοποθέτησε τὸ παιδί του σὲ μιὰ οἰκογένεια χωρικῶν, στὸ Μπούρ-Λαρέν. Πηγαίνει καὶ τὸ βλέπει κάθε τόσο· Ἀναγκάστηκε νὰ τὰ πῆ ὅλα, σὲ μένα, γιατὶ μὲ χρειάστηκε γι' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσι... Φύλαξα ὡς σήμερα τὸ μυστικό... Τώρα πειὰ ὅμως, νομίζω πὼς θὰ ἤτανε ἔγκλημα ἐκ μέρους μου νὰ σᾶς ἀφίνω νὰ θυσιάζεστε ἀκόμη γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, τὸν τόσο ἀνάξιο...

—Εἶνε ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ μοῦ λέτε; ρώτησε ἡ Ἀλμπέρτα λιγάκι ὠχρή.

—Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ πᾶτε νὰ ἰδῆτε τὸ παιδὶ μονάχη σας. Τοῦ μοιάζει πολύ.

—Ναί! Θὰ πάω... Δόστε μου τὴν διεύθυνσι, τὰ ὀνόματα...

Ἐκεῖνος τῆς ἔδωσε τὸ σημείωμα καὶ περίμενε μὲ ὕφος θριαμβευτικό. Ἡ Ἀλμπέρτα ὅμως ἐξακολούθησε σχεδὸν ἀτάραχη:

—Ἀγαπητέ μου Βαντέτ, σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν μεγάλη αὐτὴ ἐκδούλευσι. Τώρα πρέπει νὰ μ' ἀφήσετε μόνη... Θέλω νὰ σκεφθῶ...

Ἔφυγε ἀπογοητευμένος, ἀποθαρρυμένος ἀπὸ τὴν ψυχρότητά της, χωρὶς νὰ τολμήση νὰ προσθέση οὔτε μιὰν ἐρωτικὴ λέξι.

Στὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος γύρισε ὁ κ. Ραντουὲν ἀπ' τὸ Μπορντώ. Εἶχε τὴ συνήθεια, σὲ κάθε του ἐπιστροφή, ὅπως καὶ σὲ κάθε του ἀναχώρησι νὰ δείχνεται πιὸ ἀπότομος καὶ περισσότερο γκρινιάρης ἀπὸ τὶς ἄλλες μέρες: Φεύγοντας, γιὰ ν' ἀφίνη πίσω του τὸν φόβο καὶ νὰ συγκρατῆ ἔτσι τὴν κυριαρχία καὶ τὴν ἐξουσία του, κι' ὅταν γυρνοῦσε γιὰ νὰ ξαναπαίρνη ὅλη του τὴν ἐπιβολή... Ἔτσι ἔκανε καὶ κείνη τὴν ἡμέρα· Ὕστερ' ἀπὸ λίγα λεπτὰ ὅμως, ἡ γυναῖκα του τὸν διέκοψε, αὐτὴ τὴ φορά, γιὰ νὰ τοῦ πῆ μὲ τὸν φυσικώτερο τρόπο:

—Ἀλήθεια, ξέχασα νὰ σοῦ πῶ, πετάχτηκα λιγάκι ὡς τὸ Μπούρ-Λαρέν. Δὲν μοῦ εἶχες παραγγείλει νὰ πάω; Φαντάστηκα ὅμως πὼς θὰ σοῦ διέφευγε βέβαια. Ὅλα εἶνε ἐν τάξει ἐκεῖ κάτω.

Ὁ κ. Ραντουὲν κοκκίνισε, πρώτη φορὰ μπροστὰ στὴ γυναίκα του κι' ἡ Ἀλμπέρτα σχεδὸν τὸν λυπήθηκε, τόσο εἶδε ἀλλαγμένο τὸ πρόσωπό του. Ἀποφασισμένη ὅμως νὰ κερδίση τὴ μάχη σ' αὐτὴ τὴν ἐπανάστασι μὲ τὸ ὅπλο ποὺ ἡ καλή της τύχη ἔβαλε στὰ χέρια της καὶ νὰ ζήση κι' αὐτὴ σὰν ἄνθρωπος, ἐξακολούθησε:

—Εἶδα τὸ ἀγοράκι σου, τὸν Αἰμίλιο. Σοῦ μοιάζει ὁ μασκαρᾶς. Πρέπει, ξέρεις, νὰ τὸ φέρουμ' ἐδῶ.

—Ἐδῶ;... τραύλισε μὲ κατάπληξι ὁ κ. Ραντουέν, χωρὶς νὰ μπορῆ νὰ βρῆ κάποιο ψέμμα, κάτι νὰ δικαιολογηθῆ...

—Ναί, ἐδῶ! Φαντάσου, ἀναγκάστηκα νὰ ἐπέμβω ἐγὼ γιὰ νὰ βγῆ τὸ δυστυχισμένο παιδάκι κάτω ἀπ' τὸ τραπέζι ὅπου εἶχε κρυφτῆ, γιατὶ ἤθελαν νὰ τὸ δείρουν οἱ γυδαῖοι χωρικοί, στοὺς ὁποίους τὸ ἐμπιστεύτηκες!... Ἀγωνίστηκα πολὺ ὡσότου νὰ τὸ πείσω νὰ βγῆ ἀπ' τὴν κρυψῶνα του. Νομίζω, πὼς ἔχεις καθήκον νὰ φροντίσης γιὰ τὸ παιδί σου. Καὶ σ' αὐτὸ θὰ σὲ βοηθήσω καὶ γώ. Μοῦ ἔχεις κάνει τὴ ζωή μου κόλασι... Μὴ μὲ διακόπτης... Ἔχω βασανιστῆ πολὺ κοντά σου, ἀλλὰ σὲ συγχωρῶ...

Εἶχε κρυφτῆ κάτω ἀπ' τὸ τραπέζι...

Τέλειωσε μὲ πολλὴ μεγαλοπρέπεια καὶ μεγαλοψυχία... Μιὰ βαρειὰ σιωπὴ ἔπεσε μεταξύ τους· Ὁ κ. Ραντουὲν ἔνοιωθε ὅλο του τὸ κῦρος νὰ κουρελιάζεται κάτω ἀπ' τὴ συγνώμη τῆς γυναίκας του, τὴν ἀδυσώπητη μεγαλοψυχία τῆς Ἀλμπέρτας. Ἐκείνη ὅμως, βλέποντάς τον ἔτσι ἀποσβολωμένο, τοῦ εἶπε:

—Σὲ συγχωρῶ, μὲ ὅλη που τὴν εἰλικρίνεια. Καθένας ἔχει τὶς ἀδυναμίες του... Γι' αὐτὸ πρέπει ὅλοι μας νὰ εἴμεθα ἐπιεικεῖς καὶ καλοί. Μὲ καταλαβαίνεις, πιστεύω· Ἄλλως τε ὁ μικρὸς θὰ εἶνε ἐδῶ γιὰ νὰ σοῦ τὸ ὑπενθυμίζη αὐτό... Ἀρκετὰ εἴπαμε... Φεύγω τώρα, γιατὶ ἔχω μερικὲς ἐπισκέψεις... Θὰ ἐπιστρέψω πολὺ ἀργά.

—Καλά!... εἶπε ὁ κ. Ραντουὲν ἐξουθενωμένος.

Κι' ἡ Ἀλμπέρτα φόρεσε τὸ καπελλάκι της κι' ἔφυγε χαμογελαστὴ κι' ἐλεύθερη. Ἡ ἐπανάστασις εἶχε ἐπικρατήσει...

ΓΝΩΜΙΚΑ

Ἐκεῖ ποὺ νομίζεις ὅτι ὑπάρχει ψαχνό, δὲν βρίσκεις οὔτε κόκκαλο.

Ἱσπανικὴ παροιμία

***

Ὅταν πεθαίνουμε, ὁ κόσμος ἀνακαλύπτει σὲ μᾶς ἀρετές, τὶς ὁποῖες οὔτε κὰν ὑποπτευόταν ὅσο ζούσαμε!... Οὔγκὼ